EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 16.8.2018
COM(2018) 594 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de uitvoering van Verordening (EG) nr. 862/2007 betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming

1. INLEIDING

Het hoofddoel van Verordening (EG) nr. 862/2007[1] ("de verordening") is het verzamelen en opstellen van Europese statistieken over migratie en internationale bescherming.

Artikel 12 van de verordening stelt dat de Commissie het Europees Parlement en de Raad uiterlijk op 20 augustus 2012, en vervolgens om de drie jaar een verslag moet voorleggen over de op grond van deze verordening opgestelde statistieken en over de kwaliteit ervan.

Dit verslag volgt op de eerste twee verslagen, goedgekeurd door de Commissie in september 2012[2] en in juli 2015[3].

Dit verslag documenteert de vorderingen die de lidstaten, in samenwerking met de Commissie (Eurostat), hebben gemaakt bij de uitvoering van de verordening sinds het tweede verslag en zet de volgende stappen uit voor een verdere verbetering van de kwaliteit van de statistieken over migratie en internationale bescherming.

2. DE ONDER DE VERORDENING VALLENDE STATISTIEKEN

De Verordening (EG) nr. 862/2007 betreft het opstellen van Europese statistieken over migratie en internationale bescherming (asiel). De belangrijkste terreinen die onder de verordening vallen zijn:

- internationale migratiestromen uitgesplitst naar groepen van staatsburgerschap, groepen van geboorteland, groepen van land van vorige/volgende gewone verblijfplaats, leeftijd en geslacht (artikel 3);
- bevolkingsbestanden uitgesplitst naar groepen van staatsburgerschap, groepen van geboorteland, leeftijd en geslacht (artikel 3);
- verwerving van staatsburgerschap per land van vorig staatsburgerschap (artikel 3);
- asielaanvragen, beslissingen in eerste aanleg en bestreden beslissingen over het verlenen of intrekken van verschillende vormen van internationale bescherming, uitgesplitst naar staatsburgerschap (artikel 4);
- asielaanvragen door niet-begeleide minderjarigen, uitgesplitst naar staatsburgerschap (artikel 4);
- statistieken over de toepassing door de lidstaten van de Dublin III-verordening[4] (artikel 4);
- onderdanen van derde landen aan wie toegang tot het grondgebied van de lidstaat aan de buitengrens is geweigerd of die op grond van de nationale immigratiewetgeving illegaal op het grondgebied van de lidstaat verblijven, uitgesplitst naar staatsburgerschap (artikel 5);

---

1 Verordening (EG) nr. 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming (PB L 199, 31.7.2007, blz. 23).

2 COM(2012) 528 final.

3 COM(2015) 374 final.

4 PB L 180, 29.6.2013, blz. 31.

- verblijfsvergunningen voor onderdanen van derde landen, uitgesplitst naar staatsburgerschap, geldigheidsduur van de vergunning en verblijfsgrond (immigratiecategorie) voor de te verlenen vergunning (artikel 6); en
- onderdanen van derde landen aan wie krachtens de immigratiewetgeving aanzegging is gedaan om het grondgebied van de lidstaat te verlaten, en onderdanen van derde landen waarvan is vastgelegd dat zij na ontvangst van deze aanzegging de lidstaat hebben verlaten, uitgesplitst naar staatsburgerschap (artikel 7).

Als onderdeel van het uitvoeringsproces is de Commissie doorgegaan met het handhaven van een nauwe samenwerking met de nationale autoriteiten die zijn betrokken bij de productie en levering van gegevens overeenkomstig de verordening. De statistieken over migratiestromen, verwerving van staatsburgerschap en bevolkingsbestanden ontvangt de Commissie (Eurostat) in het algemeen van de nationale bureaus voor de statistiek. De statistieken over verblijfsvergunningen en asiel ontvangt zij doorgaans rechtstreeks van het ministerie van Binnenlandse Zaken of de immigratiedienst. Ook de statistieken over grenscontroles en de uitzetting van illegale migranten worden in de regel door het ministerie van Binnenlandse Zaken of de immigratiedienst, of door de politie geleverd.

Tabel 1 hierna geeft een overzicht van deze statistieken waarvoor 2008 het eerste referentiejaar was voor het verzamelen van gegevens.

Tabel 1: Hoofdkenmerken van de krachtens Verordening (EG) nr. 862/2007 verstrekte statistieken

	Artikel 3 **Migratiestromen, verwerving van staatsburgerschap, bevolkingsbestanden**	**Artikel 4** **Asiel**	**Artikelen 5 en 7** **Handhaving van immigratiewetgeving**	**Artikel 6** **Verblijfsvergunningen**
Geografische dekking	Lidstaten en EVA-landen[5]			
Frequentie	Jaarlijks	Maandelijks/driemaandelijks/jaarlijks	Jaarlijks	Jaarlijks
Uiterste datum voor toesturen gegevens	12 maanden na afloop van het referentiejaar	2 maanden na de referentieperiode voor maand-/kwartaalgegevens 3 maanden na de referentieperiode voor jaargegevens	3 maanden na afloop van het referentiejaar	6 maanden na afloop van het referentiejaar

[5] Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland.

Gegevensleveranciers	Nationaal bureau voor de statistiek	Ministerie van Buitenlandse Zaken of gerelateerde immigratiedienst of grenspolitie

3. ANDERE RELEVANTE REGELGEVING

In 2016 werd een nieuwe rechtsgrondslag voor legale migratie van kracht. Deze is relevant voor de overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EG) nr. 862/2007 opgestelde statistieken over verblijfsvergunningen en zal in de nabije toekomst worden gebruikt voor het verzamelen van deze gegevens. De betreffende rechtshandeling is:

> Richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten[6].

Het verzamelen van gegevens op basis van deze richtlijn start in 2020, met 2019 als referentiejaar. De op grond van deze richtlijn opgestelde statistieken zijn onderworpen aan zelfevaluatie. Daarom zijn ze niet opgenomen in de kwaliteitsbeoordeling in dit verslag. Dat is ook het geval voor de recent gelanceerde gegevensverzameling met betrekking tot de richtlijn inzake seizoenarbeiders[7] en de richtlijn inzake binnen een onderneming overgeplaatste personen (ICT)[8] waarvoor het verzamelen van informatie start in 2018, met 2017 als referentiejaar.

4. ALGEMENE VORDERINGEN SINDS HET VERSLAG VAN 2015

Sinds het verslag van 2015 is er, wat betreft de beschikbaarheid en de volledigheid van de gegevens, voor alle gegevensverzamelingen een verdere verbetering gerealiseerd. Dankzij de globale verbetering van de gegevenskwaliteit zijn de gegevens nauwkeuriger, coherenter en over het algemeen beter vergelijkbaar geworden. De lidstaten hebben de onderliggende gegevensbronnen verbeterd, evenals de statistische instrumenten die voor de gegevensvoorbereiding worden gebruikt, waardoor de aan de Commissie verstrekte gegevens beter scoren op het vlak van nauwkeurigheid, dekking en tijdige beschikbaarheid.

Een betere kwaliteit en een stiptere toelevering van de gegevens door de lidstaten hebben het de Commissie mogelijk gemaakt om de voor de gegevensverspreiding nodige tijd in te korten. Dit heeft ervoor gezorgd dat de gegevens tijdiger worden bekendgemaakt en dat ze gemakkelijker toegankelijker zijn voor de gebruikers.

Sinds het verslag van 2015 heeft de Commissie (Eurostat) verschillende methodologische verbeteringen ingevoerd. De aandacht werd toegespitst op (i) analyses van de onjuiste indeling van demografische gebeurtenissen; (ii) de opname/uitsluiting van asielzoekers en vluchtelingen; (iii) de coherentie met de gegevens van de asiel- en verblijfsvergunningen; (iv) het waarborgen van een consistent demografisch evenwicht. Uit deze technische verbeteringen resulteerden een

[6] PB L 132, 21.5.2016, blz. 21.

[7] Richtlijn 2014/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op tewerkstelling als seizoenarbeider (PB L 94, 28.3.2014, blz. 375).

[8] Richtlijn 2014/66/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming (PB L 157, 27.5.2014, blz. 1).

efficiëntere gegevensvalidatie en -verwerking; daarnaast heeft het verzamelen van uitgebreide en kwaliteitsvolle metagegevens gezorgd voor een betere beoordeling van de kwaliteit van de binnenkomende gegevens. Als het nodig was, werden er administratieve brieven gestuurd om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

Bovendien werden op het gebied van de conform artikel 4-7 van de Verordening (EG) nr. 862/2007 verzamelde statistieken nieuwe beleidsbehoeften aan bijkomende gegevens, niet gepland krachtens de huidige wetgeving, uitsluitend op vrijwillige basis behandeld. Deze aanpak is evenwel niet altijd doeltreffend. Op dit gebied van internationale bescherming en beheerde migratie heeft de statistische samenwerking binnen de Commissie, met andere EU-instanties (bv. het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken, het Europees Grens- en kustwachtagentschap – Frontex of het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten) en met de lidstaten geleid tot een herziening van de richtsnoeren voor gegevensverzameling krachtens de verordening[9]. De bovenvermelde methodologische verbeteringen hebben bijgedragen tot een verduidelijking van de statistische definities en concepten. De drie meest recente richtlijnen inzake legale migratie (richtlijn voor seizoenwerkers, richtlijn voor binnen de onderneming overgeplaatste personen en richtlijn voor studenten en onderzoekers) en de toenemende beleidsbehoeften aan bijkomende statistieken over migratie en asiel werden opgenomen in de methodologische begeleiding voor het verzamelen van gegevens over asiel, handhaving van de immigratiewetgeving en verblijfsvergunningen. De relevantie van de gegevens werd ook onderzocht. Als gevolg hiervan worden de door de lidstaten doorgegeven nationale metagegevens op de website van Eurostat verspreid naast de gegevens, na de metagegevens en de gegevensvalidatie.

Om de verordening beter te laten inspelen op een nieuwe en meer dynamische beleidsomgeving heeft de Commissie een wetsvoorstel tot wijziging van Verordening (EG) nr. 862/2007 aangenomen[10]. De voorgestelde wijziging moet de volledigheid, de nauwkeurigheid, de tijdigheid, de betrouwbaarheid en de zekerheid vergroten in vergelijking met de huidige regeling, gebaseerd op "gentlemen's agreements". Evenzeer moet de flexibiliteit rond verdere verbeteringen van migratiestatistieken worden uitgewerkt, zodat het Europees statistisch systeem beter kan tegemoetkomen aan en relevanter is voor nieuwe ontwikkelingen inzake vereisten voor migratiegegevens. De wijziging legt met name een rechtsgrondslag vast voor de huidige vrijwillige gegevensverzamelingen en biedt de nodige flexibiliteit voor verdere gegevensspecificaties.

De wijziging van de verordening zal ervoor zorgen dat er statistieken beschikbaar zijn in de gebieden waarvoor duidelijke behoeften werden geformuleerd door de belanghebbenden, met name: asiel, terugkeer (hogere frequentie en meer verplichte uitsplitsingen), hervestiging en verblijfsvergunningen, met aanvullende uitsplitsingen naar criteria zoals leeftijd en geslacht.

[9] Herziening van de *Technische richtsnoeren voor het verzamelen van gegevens op grond van artikel 4(1)-4(3) van Verordening (EG) nr. 862/2007 - Statistieken over asiel* en van de *Technische richtsnoeren voor het verzamelen van gegevens op grond van artikel 5 en 7 van Verordening (EG) nr. 862/2007 - Statistieken over de handhaving van immigratiewetgeving(EIL)* in 2018. Herziening van de *Technische richtsnoeren voor het verzamelen van gegevens op grond van artikel 6 van Verordening (EG) nr. 862/2007 - Statistieken over verblijfsvergunningen* en van de *Technische richtsnoeren voor het verzamelen van gegevens op grond van artikel 4(4) van Verordening 862/2007 - Dublin-statistieken* in 2017.

[10] Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming - COM (2018) 307 final.

Door deze flexibiliteit kunnen er EU-aggregaten worden gecreëerd, die momenteel niet beschikbaar zijn maar in de toekomst wel nodig kunnen worden.

5. KWALITEIT VAN DE GEPRODUCEERDE STATISTIEKEN

5.1. Relevantie

Binnen de Commissie worden de statistieken over internationale bescherming vooral gebruikt door het directoraat-generaal Migratie en Binnenlandse Zaken. Deze statistieken worden ook vaak aangewend door andere directoraten-generaal, zoals het DG Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie of het DG Justitie en Consumenten.

Deze statistieken zijn onder meer van belang voor de jaarlijkse toewijzing aan de lidstaten van middelen uit de fondsen die zijn ingesteld voor het programma Solidariteit en beheer van de migratiestromen. Zoals in de vorige jaren zijn deze fondsen gebaseerd op het Fonds voor asiel, migratie en integratie, ingesteld bij Verordening (EU) nr. 516/2014[11], en het Fonds voor interne veiligheid, ingesteld bij Verordening (EU) nr. 515/2014[12] voor 2014-2020. Omdat de financieringsregelingen van deze nieuwe fondsen meerdere jaren bestrijken, worden de gegevens niet meer jaarlijks verstrekt. De toewijzingen zijn berekend op basis van de eerder geleverde statistieken, behalve voor het Fonds voor interne veiligheid, waarvoor een tussentijdse evaluatie is vereist.

De statistieken over migratie en internationale bescherming worden door de Commissie gebruikt voor het opstellen van periodieke verslagen, beleidsvoorstellen, uitvoeringsverslagen die onder de Europese wetgeving verplicht zijn en ook voor beleidsanalyse. Bijvoorbeeld het Europees migratienetwerk[13] blijft een grote gebruiker van de Eurostat-statistieken over migratie en internationale bescherming voor zijn jaarlijks verslag over migratie en asiel[14]. Dat verslag geeft een feitelijk overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van legale migratie, internationale bescherming en terugkeer, zowel op EU- als nationaal niveau.

De Europese statistieken over internationale bescherming worden steeds meer gebruikt om het werk te ondersteunen van migratiegerelateerde agentschappen van de Europese Unie, zoals Frontex en het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken. Eurostat werkt zeer nauw samen met deze agentschappen op het vlak van gegevensverzamelingen en daarmee samenhangende statistische methodologieën.

Sinds 2016 steunt het Kenniscentrum Migratie en Demografie van de Europese Commissie in aanzienlijke mate op de statistieken over migratie en internationale bescherming om voor het beleid relevante kennis en empirisch onderbouwde analyse te integreren in de EU-beleidsvorming. Naast het ondersteunen van de Europese migratieagenda spitst het centrum zich

[11] Verordening (EU) nr. 516/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot oprichting van het Fonds voor asiel, migratie en integratie, tot wijziging van Beschikking 2008/381/EG van de Raad en tot intrekking van Beschikkingen nr. 573/2007/EG en nr. 575/2007/EG van het Europees Parlement en de Raad en Beschikking 2007/435/EG van de Raad (PB L 150, 20.5.2014, blz. 168).

[12] Verordening (EU) nr. 515/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot vaststelling, als onderdeel van het Fonds voor interne veiligheid, van het instrument voor financiële steun voor de buitengrenzen en visa en tot intrekking van Beschikking nr. 574/2007/EG (PB L 150, 20.5.2014, blz. 143).

[13] http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/index_en.htm (alleen beschikbaar in het Engels).

[14] Europees migratienetwerk, Annual Report on Migration and Asylum 2017 (alleen beschikbaar in het Engels).

toe op algemene migratieontwikkelingen en hun demografische impact op de EU op middellange tot lange termijn. Het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek voert de dagelijkse activiteiten uit. Eurostat levert een grote bijdrage aan deze onderneming met zijn Europese statistieken over migratieaantallen en -stromen, bevolkingsbestanden uitgesplitst naar staatsburgerschap en geboorteland, legale migratie, asiel en onregelmatige migratie.

De krachtens de verordening geproduceerde statistieken worden daarnaast ook regelmatig gebruikt door nationale overheden, internationale organisaties, universitaire onderzoekers en maatschappelijke groepen die actief zijn op een breed scala aan terreinen, zoals de integratie van immigranten, de ontwikkeling en monitoring van nationale asiel- en immigratieprocedures en het maken van prognoses van de toekomstige (beroeps)bevolking.

De migratiestatistieken behoren tot de meest geraadpleegde Europese statistieken. Het gedeelte "Population"[15] van de website van Eurostat toont de beschikbare indicatoren, het regelgevend kader en de methodes voor gegevensverzameling. Sinds 2016 staat dit gedeelte als eerste gerangschikt van alle thematische onderdelen van de website. De gebruikersinteresse voor gegevens over migratie, over uitsplitsing van de bevolking naar staatsburgerschap en geboorteland en over het verwerven van staatsburgerschap is van 2015 tot 2017 constant gestegen. In deze periode is het gebruik van deze gegevens toegenomen met 47 %. De pagina met statistieken over migratie en migranten[16] kende bijna dezelfde relatieve stijging (46 %). Sinds 2016 is deze pagina uitgegroeid tot de meest bezochte van het op Wiki-technologie gebaseerde deel "Statistics Explained" van de Eurostat-website. Deze resultaten bevestigen het belang van de gegevens voor de gebruikers.

5.2. Nauwkeurigheid

Sinds het verslag van 2015 werd de nauwkeurigheid van de door de lidstaten aangeleverde gegevens verder verbeterd. Hiervoor zijn meerdere verklaringen. De lidstaten voeren nog steeds meer geïntegreerde en uitgebreidere administratieve systemen in die gebruikmaken van moderne IT- en communicatiemethoden. Met de nieuwe systemen kan beter worden voldaan aan de methodologische en technische vereisten die gelden voor de gegevensverzamelingen van Eurostat. De lidstaten hebben Eurostat op de hoogte gehouden van lopende veranderingen in hun administratieve systemen, advies over naleving van de vereisten van de verordening ingewonnen en om bevestiging dienaangaande gevraagd.

Eurostat verzamelt metagegevens, met name informatie over de nauwkeurigheid van de verstrekte gegevens, die onder meer betrekking hebben op bronnen en procedures, ramingen en modellen die worden toegepast op de gegevens, alsook de mogelijke effecten hiervan op de mate waarin gegevens voldoen aan de definities van de verordening. Daarbij wordt met behulp van speciale kwaliteitsvragenlijsten meer specifieke informatie verzameld over de gegevenskwaliteit.

Sinds het verslag van 2015 is de hoeveelheid ontbrekende en onvolledige gegevens nog sterker gedaald. Een aantal nationale autoriteiten hanteert betere praktijken om te garanderen dat de vereiste gegevens tijdens de administratieve procedures voor immigratie en internationale bescherming worden verzameld en maakt gebruik van meer geavanceerde computersystemen waarmee deze gegevens eenvoudig voor statistische doeleinden kunnen worden verkregen.

[15] http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections (beschikbaar in het Engels, Frans en Duits).
[16] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

Tot slot neemt Eurostat deel aan de deskundingengroep inzake statistieken over vluchtelingen en binnenlandse ontheemden[17]. Het werk van deze groep leidde tot de door de Verenigde Naties goedgekeurde internationale aanbevelingen inzake vluchtelingenstatistieken[18]. Deze aanbevelingen hebben de algemene normen voor het aanmaken van statistieken over internationale bescherming vastgelegd. Ze pleiten bijvoorbeeld voor het opvullen van de hiaten en voor adequate normen voor statistieken over onder drang verdreven kinderen en niet-begeleide minderjarigen.

Ondanks deze verbeteringen zijn er nog steeds specifieke problemen inzake de nauwkeurigheid van de krachtens artikel 3 verzamelde gegevens. Het gaat hierbij zowel om te geringe (d.w.z. mensen die zich niet laten inschrijven in hun verblijfplaats) als om te ruime (d.w.z. mensen die zich niet laten uitschrijven, want hiervoor is er vaak geen verplichting of prikkel) dekking. Doordat Eurostat het uitwisselen van migratiegegevens heeft vergemakkelijkt, kunnen deze problemen teruggedrongen worden (zie 5.5.1).

5.3. Tijdigheid en stiptheid

Afhankelijk van het soort gegevens bedraagt de uiterste termijn voor het leveren van gegevens 2 tot 12 maanden na de referentiedatum of na afloop van de referentieperiode.

Sinds het verslag van 2015 werd de stiptheid van de gegevensverstrekking verbeterd. Dankzij de invoering van procedures voor geautomatiseerde gegevensextractie in de lidstaten en het periodieke toezicht van Eurostat op de naleving hiervan worden de gegevens stipt op tijd geleverd. Van de nog resterende problemen hebben enkele een eenmalig karakter - bijvoorbeeld op zich staande verstoringen door onbeschikbaarheid van het personeel of door uitval van het computersysteem.

Doordat de gegevens die onder de verordening vallen stipter worden aangeleverd en er ook minder gegevens ontbreken, kan Eurostat zich beter houden aan zijn eigen deadlines voor het verwerken en verspreiden van de gegevens. De tijd die verstrijkt tussen de ontvangst van gegevens door Eurostat en de publicatie van gevalideerde gegevens op de Eurostat-website is sinds het verslag van 2015 nog verder ingekort. Bovendien is de verwerkingstijd door de invoering van procedures voor geautomatiseerde interne validatie met foutenrapportage aan de nationale gegevensleveranciers nog verder afgenomen.

5.4. Toegankelijkheid

De migratiegegevens (en metagegevens) voor de vier domeinen (migratie, bevolkingsbestanden, verwerven van staatsburgerschap; asiel; handhaving van de immigratiewetgeving; verblijfsvergunningen) kunnen vrij worden geraadpleegd op de Eurostat-website, onder de tabs *Population (Demography, migration and projections)*[19] en *Asylum and managed migration*[20]. Daarnaast zijn deze gegevens ook opgenomen in compendiums zoals *Eurostat Statistics*

[17] http://ec.europa.eu/eurostat/web/expert-group-on-refugee-statistics/home (alleen beschikbaar in het Engels)
[18] https://unstats.un.org/unsd/statcom/49th-session/documents/BG-Item3m-RefugeeStat-E.pdf (alleen beschikbaar in het Engels).
[19] http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections (beschikbaar in het Engels, Frans en Duits).
[20] http://ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/statistics-illustrated (beschikbaar in het Engels, Frans en, Duits).

Explained[21] en *Key figures on Europe*[22]. Sinds het verslag van 2015 heeft Eurostat de raadpleging van artikelen uit de reeks *Statistics Explained* bevorderd door meer informatie te verschaffen over de statistieken en trends en hun interpretatie. Dergelijke artikelen worden voor alle krachtens de verordening verzamelde gegevens geproduceerd en regelmatig bijgewerkt[23].

5.5. Vergelijkbaarheid en coherentie

5.5.1. Definities

De problemen betreffende de toepassing door de lidstaten van de bijzonderheden van de definities voor de statistieken over migratie en het verwerven van staatsburgerschap die vallen onder artikel 3 van de verordening behoren nog steeds tot de moeilijkst aan te pakken kwesties. Voor deze gegevens zijn de verschillen tussen de nationale systemen het grootst, aangezien de lidstaten een verscheidenheid aan gegevensbronnen gebruiken. Er worden inspanningen geleverd om de resterende problemen op de lossen. Bijvoorbeeld twee lidstaten slaagden er niet in het "12 maanden"-criterium te gebruiken voor het bepalen van de emigratiestromen omdat voor een aantal lidstaten van volgende verblijfplaats een "6 maanden"-criterium werd gehanteerd voor het definiëren van de immigratiestromen; voor een enkele lidstaat lukt het nog steeds niet om het criterium "in het land wonend" te gebruiken voor het verwerven van staatsburgerschap omdat deze lidstaat ook staatsburgerschap verleent aan personen die niet op het grondgebied wonen.

De onder artikel 3 van deze verordening vallende statistieken onderscheiden zich nog steeds door een hoog niveau van consistentie en vergelijkbaarheid met de conform Verordening (EU) nr. 1260/2013[24] verzamelde demografische gegevens doordat met de lidstaten afspraken werden gemaakt over het toepassen van dezelfde definities voor leeftijd en dezelfde uitsplitsingen, en over de definitie van EU-aggregaten. Er werden verbeteringen gerealiseerd op het vlak van definities, methoden en gegevensbronnen dankzij de nuttige input van gegevens uit de volks- en woningtellingen van de EU in 2011, gecombineerd met het gebruik van gegevens uit corresponderende statistieken: Eurostat biedt de lidstaten de mogelijkheid om gegevens over migratie (emigratie en immigratie) uit te wisselen. Dergelijke uitwisselingen dragen ook in hoge mate bij tot het verminderen van de problemen inzake in- en uitschrijven (zie ook 5.2).

De methodologische richtsnoeren van deel 4 blijven van toepassing op de krachtens artikel 4 tot 7 uitgevoerde gegevensverzamelingen. Deze worden continu verbeterd om nauwkeuriger en duidelijker aan te geven hoe de definities en concepten voor de gegevensverzamelingen over asiel, verblijfsvergunningen en handhaving van de immigratiewetgeving moeten worden toegepast. Ze omvatten ook de recentste nieuwigheden van de Europese wetgeving (zie deel 3 van dit verslag en van het verslag van 2015). Een andere taak op internationaal niveau is de uitwerking van internationale aanbevelingen voor statistieken over vluchtingen (zie 5.2).

5.5.2. Gegevensbronnen

Sinds het verslag van 2015 en betreffende artikel 3 hebben de lidstaten de kwaliteit verbeterd van de statistieken die ze doorgeven aan Eurostat door te werken aan hun nationale ramingsmethoden

[21] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Main_Page
[22] http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-EI-17-001 (beschikbaar in het Engels, Frans en Duits).
[23] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population (alleen beschikbaar in het Engels).
[24] Verordening (EU) nr. 1260/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 betreffende de Europese bevolkingsstatistieken (PB L 330, 10.12.2013, blz. 39).

en door bij hun ramingen gebruik te maken van aanvullende administratieve gegevensbronnen. Er zijn met name lidstaten die zich baseren op de corresponderende stromen, gerapporteerd door partnerlanden, om dekkingsfouten op te lossen die het gevolg zijn van problemen inzake in- en uitschrijven. Dat heeft geholpen om te lage ramingen van emigratiestromen en dubbeltellingen van de bevolkingsbestanden terug te dringen. Eurostat heeft deze werkzaamheden gemonitord door diepgaande discussies te voeren met de nationale bureaus voor de statistiek en door de lidstaten in de mogelijkheid te stellen om gegevens uit te wisselen. Op dit bijzonder moeilijk terrein werd er vooruitgang geboekt inzake gegevensbeschermingskwesties en verschillen in nationale wetgevingen. Parallel hieraan heeft de vrijheid van verkeer binnen de EU, gecombineerd met gegevensbeschermingskwesties, strenge beperkingen opgelegd aan de verdere kwaliteitsverbetering voor migratiestatistieken, in het bijzonder met betrekking tot de EU-burgers.

De nationale gegevensleveranciers hebben de Commissie (Eurostat) geïnformeerd over verdere verbeteringen en de herontwikkeling van administratieve registers voor statistieken inzake asiel, verblijfsvergunningen en handhaving. Deze verbeteringen waren voornamelijk gericht op modernisering van de registers en hadden onder meer tot doel beter te kunnen voldoen aan de methodologische en technische vereisten voor de krachtens de verordening uitgevoerde gegevensverzamelingen. In sommige lidstaten hebben dit soort technische aanpassingen geleid tot onderbreking van de levering van gegevens. Eurostat is daarvan vooraf op de hoogte en deze leiden eventueel tot een verbetering van de gegevenskwaliteit.

Een toekomstige centrale databank voor statistieken en rapportering, gehost door het Europees Agentschap voor het operationele beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA), zal geanonimiseerde gegevens bevatten afkomstig van de databank van vingerafdrukken van het Europees dactyloscopiesysteem (Eurodac), het Schengeninformatiesysteem (SIS) en het visuminformatiesysteem (VIS) en het weldra verwachte Europese systeem voor reisinformatie en -autorisatie (ETIAS) en het inreis-uitreissysteem (EES). Zonder afbreuk te doen aan de relevante rechtsinstrumenten en met volledige inachtneming van de hierin vervatte doelbinding is de Commissie (Eurostat) begonnen met besprekingen om te onderzoeken of het mogelijk is deze gegevens te gebruiken voor de productie van Europese migratiestatistieken met het oog op het eventueel vervangen van delen van de huidige nationale gegevensverzamelingen.

5.5.3. Coherentie

In de gevallen waarin gegevens kunnen worden vergeleken, is een hoge mate van coherentie merkbaar met gegevens die bij andere gelegenheden en door nationale en internationale organisaties zijn verzameld en gepubliceerd. Eurostat werkt nauw samen met het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken en Frontex om ervoor te zorgen dat de door deze agentschappen verzamelde gegevens volledig coherent zijn. Verschillen tussen de door Eurostat geleverde gegevens en de statistieken die worden gepubliceerd door de nationale autoriteiten kunnen worden verklaard door de verschillen in definitie: De lidstaten kunnen ervoor gekozen hebben om eigen definities te handhaven in hun nationale statistieken. Aangezien zowel statistici als demografen systematisch gebruikmaken van de op grond van artikel 3 van Verordening (EG) nr. 862/2007 en op grond van Verordening (EU) nr. 1260/2013 verstrekte gegevens eist Verordening (EU) nr. 1260/2013 dat de lidstaten ervoor zorgen dat hun bevolkingsgegevens kloppen met deze die krachtens artikel 3 van Verordening (EG) nr. 862/2007 nodig zijn.

5.6. Maatregelen ter verbetering van de kwaliteit

De Commissie blijft vervolgmaatregelen nemen wanneer de verordening niet wordt nageleefd. In enkele gevallen zijn door een lidstaat onvolledige gegevens of gegevens van geringe kwaliteit geleverd of zijn de wettelijke termijnen voor de levering van gegevens overschreden. Deze maatregelen (bv. administratieve brieven) maken deel uit van de regelmatig door Eurostat uitgevoerde nalevingscontrole.

Sinds het verslag van 2015 wijst de trend bij deze maatregelen op verdere vorderingen in de lidstaten op het vlak van de volledigheid, de kwaliteit en de tijdige levering van de gegevens. Het aantal administratieve brieven verstuurd naar de nationale bureaus voor statistiek is gestaag afgenomen.

Om in te spelen op de behoefte aan een betere en uitgebreidere beoordeling van de gegevenskwaliteit, werd er software voor automatische gegevensvalidatie opgenomen in de gegevensverwerking. Dit geautomatiseerde instrument, waarvan ook de nationale gegevensleveranciers kunnen gebruikmaken, verifieert gegevens op basis van de reeksen validatieregels die Eurostat en de lidstaten zijn overeengekomen.

Om de kwaliteit van binnenkomende gegevens grondiger te kunnen beoordelen, heeft Eurostat ervoor gezorgd dat het over nog uitgebreidere metagegevens en kwaliteitsinformatie kan beschikken. Sinds 2014 zijn op basis van de kwaliteitsnormen van het Europees statistisch systeem domeinspecifieke vragenlijsten inzake gegevenskwaliteit ontwikkeld voor statistische gegevens betreffende asiel, verblijfsvergunningen en wetshandhaving. De nationale kwaliteitsverslagen worden gebruikt voor controle, beoordeling en verbetering van de kwaliteit en zijn toegankelijk voor het grote publiek[25].

Conform artikel 8 van Verordening (EU) nr. 1260/2013 moesten de lidstaten haalbaarheidsstudies uitvoeren over het gebruik van de definitie "gewone verblijfplaats" van de bevolking en de resultaten van deze studies indienen bij Eurostat voor het einde van 2016. De studies omvatten een analyse van de bestaande en potentiële gegevensbronnen, gegevensverwerking en de ramingsmethoden voor de vereiste statistieken. Ze waren hoofdzakelijk bedoeld om de concepten en de definities beter vergelijkbaar te maken en om bijgevolg te zorgen voor een betere gegevenskwaliteit en vergelijkbaarheid. De resultaten van deze studies zullen worden uiteengezet in het verslag aan het Europees Parlement en de Raad betreffende Verordening (EU) nr. 1260/2013, door de Commissie goed te keuren eind 2018. De resultaten van de haalbaarheidsstudies kunnen gevolgen hebben voor de Europese bevolkingsstatistieken en dus voor de samenhang daarvan met de krachtens artikel 3 van Verordening (EG) nr. 862/2007 verstrekte gegevens.

6. CONCLUSIES

Verordening (EG) nr. 862/2007 resulteerde in opmerkelijke verbeteringen van de Europese statistieken over migratie en internationale bescherming. Daarnaast is sinds het verslag van 2015 verdere verbetering inzake beschikbaarheid, volledigheid, kwaliteit en tijdigheid van de gegevens zichtbaar. Voor de onder de verordening vallende gegevensverzamelingen zijn bijkomende methodologische en technische aanpassingen doorgevoerd, waardoor de lidstaten over betere

[25] http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/migr_eil_esqrs.htm (alleen beschikbaar in het Engels);
http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_res_esms.htm (alleen beschikbaar in het Engels).

richtsnoeren beschikken. Ook de inwerkingtreding van Verordening (EU) nr. 1260/2013 en de bijbehorende uitvoeringsmaatregelen heeft bijgedragen tot verbetering van de kwaliteit van de gegevens die in het kader van de verordening worden ontvangen. De kwaliteit moet in de toekomst verder worden verbeterd, met name om de levering van de gegevens nog stipter te laten verlopen, de gegevensnauwkeurigheid te verhogen, de onder- en overdekking aan te pakken en de gegevenshiaten op te vullen.

Officiële Europese en nationale instanties, niet-gouvernementele organisaties en burgers maken nu ook meer gebruik van al deze statistische gegevens.

Door haar structuur kan de verordening evenwel niet langer naar behoren inspelen op nieuwe verzoeken van de gebruikers. Dit is de reden waarom andere manieren van verzamelen van gegevens werden aangewend om nieuwe, door de Commissie vastgestelde gegevenshiaten aan te pakken, zoals vrijwillige gegevensverzamelingen. Voorbeelden zijn onder meer personen die voor het eerst een asielverzoek indienen, types van terugkeer van onregelmatige migranten en verblijfsvergunningen, uitgesplitst naar leeftijd en geslacht en gekruist met andere uitsplitsingen. Deze vrijwillige gegevenstoezendingen hebben vrij goed gewerkt voor alle of toch bijna alle lidstaten. Andere vastgestelde gegevenshiaten, zoals de uitsplitsing van krachtens artikel 3 verzamelde bevolkingsgegevens naar afzonderlijk land van staatsburgerschap en van gegevens over emigratie/immigratie naar het enkele land van vorige/volgende verblijfplaats, kunnen evenwel niet op basis van vrijwillige afspraken worden aangepakt. Daarnaast zijn uit de constante dialoog met de beleidsgebruikers andere beleidsbehoeften naar boven gekomen die in de toekomst moeten worden behandeld, in het bijzonder met betrekking tot de gegevens over de verblijfsvergunningen: het (te) grote aantal/aandeel geldige verblijfsvergunningen gerapporteerd als "andere redenen" waardoor een volledig begrip van de aard van de migratie en een zinvolle vergelijking tussen de lidstaten onmogelijk is; het ontbreken van gegevens over de mobiliteit binnen de EU van legaal verblijvende onderdanen van derde landen; de onvolkomen afstemming tussen de asielgegevens (positieve beslissingen) en de asielgerelateerde verblijfsvergunningen (zowel bestanden als stromen); de noodzaak om de toegevoegde waarde van recent gelanceerde vrijwillige gegevensverzameling (bv. over nieuw verleende permanente/langlopende verblijfsvergunningen en over gezinshereniging met begunstigden van bescherming) te vergroten door meer lidstaten te overhalen om deze gegevens te rapporteren. Dit vereist flexibiliteit om EU-aggregaten te creëren die nu niet beschikbaar zijn - zoals de hoofdnationaliteiten van EU-burgers die in ander lidstaten wonen.

Overwegende dat:

- de krachtens de verordening vereiste gegevens de veranderende behoeften van de gebruikers moeten weergeven en
- er rekening moet worden gehouden met de capaciteit en de middelen van de gegevensleveranciers

worden de volgende acties ondernomen:

1. Wijziging van de artikelen 4 tot 7 (internationale bescherming en beheerde migratie) van de verordening om de Europese migratieagenda te ondersteunen. Dit omvat de verstrekking van betere en stiptere beleidsrelevante statistieken aan de beleids- en besluitvormers van de EU zodat deze krachtiger kunnen reageren op de migratieproblemen. Het initiatief zal in het bijzonder de kwaliteit verhogen door te zorgen voor een rechtsgrondslag voor de statistieken

waarvan de gegevens momenteel op vrijwillige basis worden verzameld. Door wijziging van Verordening (EG) nr. 862/2007 zullen de volledigheid, de stiptheid, de betrouwbaarheid en de zekerheid toenemen in vergelijking met de huidige vrijwillige gegevensoverdracht van de lidstaten. Er zullen met name statistieken kunnen worden opgesteld voor die gebieden waarvoor de belanghebbenden duidelijke noden hebben aangegeven: terugkeer (hogere frequentie en meer verplichte uitsplitsingen), hervestiging, verblijfsvergunningen en immigratie van kinderen. Er zal ook de nodige flexibiliteit ontstaan om te kunnen ingaan op nieuwe en opkomende gegevensbehoeften. De Commissie heeft het voorstel goedgekeurd op 16 mei 2018[26].

2. Bevorderen van de uitwisseling van kennis en goede praktijken met het oog op een gemakkelijkere toegang tot nationale administratiegegevens in sommige lidstaten om de kwaliteit van de migratiegegevens te verbeteren.

3. Zonder afbreuk te doen aan de relevante rechtsinstrumenten en met volledige inachtneming van de hierin vervatte doelbinding de mogelijkheden benutten die worden geboden door de toekomstige centrale databank voor rapportering en statistieken, gehost door eu-LISA. Deze databank zal geanonimiseerde gegevens bevatten afkomstig van het EURODAC, het SIS, het VIS en het weldra verwachte ETIAS en EES, die gebruikt kunnen worden voor de productie van Europese migratiestatistieken met het oog op het eventueel vervangen van delen van de huidige nationale gegevensverzamelingen.

[26] COM(2018) 307 final.